

DZIENNIK BAŁTYCKI

Rok II **Gdańsk-Gdynia, Środa 2 stycznia 1946** Nr 1 (218)

Na progu nowej epoki

Spadła ostatnia kartka z kalendarza roku 1945. Rok ten już należy do historii, z której kart liczba 1945 przypominać będzie przyszłym pokoleniom finał drugiej i — wierzyć chcemy — zarazem ostatniej, krwawej za wieruchy światowej, zakończonej wielkim triumfem idei wolności nad złymi instynktami podbojowo-zaborczy mi, epokowym zwycięstwem Demokracji nad reakcją i faszyzmem, fizycznym pogromem rozbastwionych długą bezkarnością hord germańskie-go Attyli — Hitlera.

Był to rok, w którym wbrew intencjom i planom Hitlera i jego azjatyckiego sojusznika Japonii — samurajów, zdecydowany został „nowy ład i porządek na świecie na tysiąc lat”.

Zresztą poco nadużywać słów wywiechtanych w światoburczych planach przekreślonych, startych z powierzchni, wartkim nurtem płynącego życia — szarlatanów politycznych.

Nowy 1946 rok dziedziczy po 1945 roku sumę tak wspaniałych i olbrzymich osiągnięć w walce orężnej, w walce móżgów i mięśni na korzyść narodów miłujących wolność i pokój, iż automatycznie przejmuje odpowiedzialność wobec historii za pracę nad utrwaleniem tych osiągnięć i należy-tym spożytkowaniem przez wszystkie zwycięskie zjednoczone narody owoców zwycięstwa.

W rachubie czasu, każdy poszczegól-ny rok, toć zaledwie dostrzegalny ułamek epoki, na którą składają się dopiero dziesiątki, a nierzadko i setki lat.

Doniosłość idącego roku wypływa właśnie z faktu, że jest on formalnie pierwszym kalendarzowym rokiem no-wej epoki, którą przyszły historyk ustalać będzie od zderzenia z symbolicznej kolumny zwycięstwa w Berlinie sztandaru, pokonanego ostatecz-nie butnego krzyżactwa i wywiesze-nia na niej sztandarów państw zwycięskiej koalicji antyfaszystowskiej.

Na innym miejscu damy retrospektywny przegląd wydarzeń minio-nego roku.

W tym artykule okolicznościowym chodzi przeto o uwypuklenie sumy wydarzeń, które złożyły się na zakończenie epoki „czasów pogardy”, epoki wojen zaborczo-podbojowych, epoki krwawego zmierzchu tyranii, gwałtu i zbrodni.

Wchodząc na próg nowej epoki, zdawać sobie musimy sprawę, jakie zadania przypadają każdemu z nas z obowiązkami, całemu naszemu narodowi, ca-łemu pokoleniu współczesnemu, któ-re uczestniczyło na schyłku minionej epoki w zbrojnym i moralnym opo-rze przeciwko tyranii, gwałtowi i zbrodni.

Utrzymanie i ugruntowanie pow-szechnego pokoju, unicestwienie wszelkich mrzonek o nowych wojnach i podbojach, jak najcisłjsza współ-praca wszystkich narodów, hołdują-cych tej idei — oto zadania naczeln-e, obowiązujące całą zbiorowość ludz-ką.

Zadań specjalnych, obowiązują-cych nas Polaków jest zbyt długi re-jestr, aby starczyło na omówienie ich ram okolicznościowego artykułu.

Rzeczą oczywistą, co podkreślili-smy na tym miejscu wczoraj, zamy-kając pierwszy kalendarzowy roz-dział naszej eksponowanej placówki prasowej na Wybrzeżu, że najcenniejszym klejnotem polskiej Rzeczywi-stości — jest Jedność, jedność naro-dowa, której opoką stała się przed dwoma laty, stworzona w „podzie-miu” Krajowa Rada Narodowa, któ-rej rzecznikiem jest rząd w Warsza-wie, której gwarantem są wszyscy o-żywieni najlepszą wolą uczciwego słu-żenia Ojczyźnie Polacy.

Jedność narodowa — toć najlep-sza gwarancja naszej Wolności i Su-werenności Rzeczypospolitej Polskiej. To świadectwo najwymowniejsze wo-bec Wielkich Sprzymierzeńców na-szych, że już nigdy więcej nie wróci-

my do starych przywar i błędów, że nie zmarnujemy wkładu krwi w Zwy-cięstwo, że jesteśmy zdolni do pełne-go spożytkowania owoców Zwycię-stwa z roku 1945.

Najbliższe zadanie konkretne, o-bok coraz wydajniejszej pracy zbio-rowej narodu nad zaleceniem ran, za danych krajowi przez wojnę i pobite-go przy współudziale oręża polskiego wroga ludzkości — będą wybory do parlamentu. Będzie to nasz zbiorowy egzamin politycznej dojrzałości, któ-rej przejawowi, zadokumentowanemu krwią i trudem ofiarnym na schył-ku minionej epoki, zawdzięczamy Nie-podległość, nowe granice na zachodzie, przyjaźń potężnego sąsiada wschodniego i należną pozycję w roz-dzinie narodów. **B. W. Świącicki**

Żołnierze! To wyście zwyciężyli wroga na Zachodzie i pozyskali przyjaciół na Wschodzie

Wojsko Polskie
Naczelne Dowództwo.
Warszawa, 1-go stycznia 1946 roku.
Kozak Nr 1

ŻOŁNIERZE WOJSKA POLSKIEGO W KRAJU I ZAGRANICĄ!

Minął 1945 rok, rok największej chwały i zwycięstwa oręża polskiego na całej przestrzeni naszych dziejów. Choć już nie raz, Wojsko Polskie krwią swoją złożyło wiekopomne pom-

niki chwały narodowej, rozstawiając nasze imię na całym świecie i czyniąc je symbolem walki o wolność w Europie i za Oceanem, to jednak nigdy jeszcze nie odniosły „Białe Orły Polskie”, takiego olbrzymiego tryumfu w walce z nawałą germańską, jak właśnie w 1945 roku.

Przez 1000 lat Polska tylko broniła się przed niemiecką nawałą. Przez 1000 lat wojny z niem-czyną, szalały tylko na naszej ziemi. Płonęły tylko nasze miasta i sioła.

Tylko nasze matki i dzieci poniewierane by-

ły pod butem najeźdźcy. Nawet za Chrobrego, nawet za Jagiełły pod Grunwaldem, gdy biliśmy Niemców na głowę, tylko nasza okrutnie um-ocniona ziemia ojczyzna jęczała pod ciężarem wojennym. Prusak na zachód od Odry i swej sto-licy zbójczej był spokojny, nie trwożony przez nikogo i knuł swobodnie wciąż nowe plany zbrodni.

W ROKU 1945 PO RAZ PIERWSZY W NA-SZYCH DZIEJACH, ŻOŁNIERZ POLSKI SWY-M BAGNETEM ODWRÓCIŁ KARTĘ HISTORII, WKROCZYŁ NA ZEMIE NIEMIECKĄ — DO WRAŻEJ STOLICY I WZIAŁ TAM ODWET NIE TYLKO ZA ROK 1929, LECZ TAKŻE ZA WSZYSTKIE MEKI NIEWOLI.

Od tej chwili Polska przestała być terenem niemieckiego „Drang nach Osten”, przestała być stroną słabszą, tylko broniącą się przed najaz-dem tylko „męczennicą narodów”, jak w okrzy-ku bólu serdecznego wyraził to wieszcz nasz — Słowacki.

Dzięki czemu, Żołnierze, takie olbrzymie e-pokowe zwycięstwo stało się możliwe?
Czy może naszym przodkom brak było me-stwa i woli, że dawniej nie mogli stworzyć tak zwycięskiego czynu?

POLEGLI WSTANA Z GROBÓW, BY ZAŚ- WIADCZYĆ ŻE BOHATERSTWA POLAKOM NIGDY NIE BRAKOWAŁO!

A może Niemcy, bili się lepiej od nas i go-rzecej siłą broni i ducha?

Dzieci warszawskie, które z butelką ben-zyny zdobywały czołgi niemieckie, zaświadcza-ły, że reklamowana buta germańska odznaczyła się tylko w Majdanku, wobec bezbronnych ofiar!

Czego brak było w Polsce, że przez tyle wie-ków Prusak trzymał nas w pognębieniu?

Rok 1945 dał na to odpowiedź ostateczną. Brak było rządu sprawiedliwego i rzetelnego polskiego w Polsce.

Z pokolenia na pokolenie, jak w folwarku dziedzicznym, brali władzę ludzie, którym Nie-miec był potrzebny, jako sojusznik przeciw lu-dowi polskiemu. Nie przypadkiem cała dynastia niemiecka saska królów polskich przed rozbio-rem, nie przypadkiem Goering ścisłał się serdecz-nie z Rydzem przed napadem na Polskę, nie przypadkiem nawet w 1945 roku, Anders wer-bował „volksdeutsche” i gestapowcy do swych szeregów. Dopiero wówczas, „wzrostło” two pol-skich żołni — w znałoby swe i — two w rządu ludowym, wyłonionym przez powstałą 2 Ja — w dniu — wym, w — miach walki Krajową Radę Narodową i rząd wyzwolenia narodowego, stać się mogło try-umfalne zwycięstwo na gruzach Babilonu.

TYLKO PRAWDZY POLSKI RZĄD MOGŁ WYGRAĆ WOJNĘ I POKONAĆ NA ZAWSZE BESTIĘ KRZYŻACKĄ, DAĆ CHŁOPU ZEMIE, I UNARODOWIĆ PR-EMYSŁ, POZYSKAĆ POL-SCE WIERNYCH I SILNYCH SOJUSZNIKÓW.

Wygrał wojnę największą w dziejach naro-du i świata dzięki sojuszowi z robotnikiem i chłopem radzieckim. Zjednoczyła nas wólna niedola, wspólna krew przelana na —

(Dokończenie na str. 2-giej).

1946

Latami wstecz
po mśli zadumanych drogach:
na polach, sęjbie śmierci otwartych szeroko
wkradały się w przywilej zegarów
armaty,
skandując wystrzałami
krok Nowego Roku
Dłoniom nie do uścisku —
cierno w nich zawarte
rozdziałają inaczej,
z dala,
karabinem.
Drwiaco bulgocze w gardle
ostatnie westchnienie:
toast
do dna spełniony
n a i c z e r w i e n s z y m w i n e m .
DZIS
zimno karabinom bez uścisku dłoni.
Nie armaty witają Dzień Nowego Roku —
W chwili ciszy podniosłej
drży echo, jak promień
to
z wieży
Norymbergi
zegar
biie
nokó!
Ziemió! Życzeń ci trzeba z ziarna, rąk i młotów,
z maszyn, kół roztańczonych, z błyskawicy nasów,
z czerwonych tchnień palenisk, z obciążonych
dźwigów
z rosnącego kominów zadyszanych lasu —
Życzymy ci dziś praca!
Broń pokoju — l e m i e s z
bedzie bronił wytrwale wrót naszego domu —
Aż nam zakwitniesz w uśmiech
wszystkimi ustami —
I tak nam Panie Boże dopomóż!
DOPOMÓŻ!
Stanisława Fierzynowa

Z perspektywy jednego roku

Nowy Rok — pierwszy rok powojenny. Nowe plany i nowe nadzieje, patrząc z ufnością w przyszłość, spójrzmy na chwilę w przeszłość i zastanówmy się, jak w ogólnych zarysach przedstawia się bilans minionego półrocza.

ZWYCIEŚTWO DEMOKRACJI

Upadek Berlina przypieczętował ostateczną klęskę Niemiec i przyspieszył bezwarunkową kapitulację, w wyniku której Niemcy podzielone zostały na cztery strefy okupacyjne. Rozwiązano wszystkie organizacje wojskowe i nazistowskie, usunięto z zajmowanych stanowisk wszystkich hitlerowców, postawiono przed sądem przestępców wojennych; mocarstwa okupacyjne dążyły obecnie do wychowania Niemców w duchu demokratycznym — przyszłość pokaże z jakim wynikiem...

Ten sam proces demokratyzacji odbywa się w Japonii, której klęska zaznaczyła się równocześnie z pojawieniem się najbardziej epokowego wynalazku naszych czasów — bomby atomowej.

Klęska faszyzmu hitlerowskiego i japońskiego imperializmu była nie tylko militarnym zwycięstwem Sprzymierzonych, ale i moralnym zwycięstwem demokracji całego świata. Szczególnie wyraźnie zarysowało się to w Europie, gdzie w całym szeregu państw nastąpiła zasadnicza zmiana ustroju lub też kierunku politycznego. W wielu krajach odbyły się już wybory, które podkreśliły wszędzie zwycięstwo demokracji i świata pracy.

We Francji do głosu doszły trzy największe stronnictwa: komuniści, socjaliści i postępowi katolicy. Wybory te były równocześnie bezapelacyjnym zwycięstwem gen. de Gaulle — Francja oddała hołd temu, który pierwszy zaczął walczyć o jej wielkość. Bożyszcze Anglii z czasów wojny, Winston Churchill, przepadł przy wyborach, gdyż Partia Pracy odniosła miażdżące zwycięstwo, dowodząc przodnienia przez Anglików zmian, jakie po ostatniej wojnie zaszły w ustroju światowym. W Jugosławii marsz. Tito, bohater walk wolnościowych, dążył do zjednoczenia wszystkich ludów jugosłowiańskich. Zgromadzenie Narodowe proklamowało republikę i nowy rząd republikański został już uznany przez szereg państw z USA i W. Brytanią na czele. W Austrii wybory przyniosły zwycięstwo Partii Ludowej, z ramienia której nowy kanclerz Figl utworzył rząd, na czele państwa stanął prezydent dr Renner. W Grecji poważny kryzys rządowy został złagodzony przez regenta arcybiskupa Demaskinos, który objął funkcje premiera. Na początku bieżącego roku odbędą się wybory, które dadzą narodowi greckiemu możliwość wyrażenia się, czy pragnie aby Grecja była monarchią, czy też republiką. Przed tym samym problemem stoi Belgia, gdzie komuniści i socjaliści stanowczo żądają abdykacji króla, oskarżanego o współpracę z Niemcami, podczas gdy partia katolicka popiera króla, uważając oskarżenie za niesłuszne. O ostatecznym ustroju Belgii zadecydują wybory, które odbędą się na wiosnę. We Włoszech, których polityczna sytuacja wciąż jeszcze nie jest jasna ze względu na nieustalone jeszcze warunki traktatu pokojowego, sekretarz partii chrześc.-demokr. de Gasperi utworzył rząd z przedstawicielami 6 głównych partii. W Szwecji i Danii do głosu doszły socjaldemokraci, w Luksemburgu chrześc.-socjaliści. W wielu krajach wybory odbędą się dopiero na początku bieżącego roku, ale wszystkie zmiany wewnętrzne wskazują na to, że wszędzie zwycięży ustrój demokratyczny.

Jedynym ogniskiem faszyzmu w Europie pozostała frankistowska Hiszpania, lecz na całym świecie coraz liczniej podnoszą się głosy, żądające zerwania stosunków dyplomatycznych z obecnym rządem hiszpańskim i zlikwidowania tego reżimu. Emigracyjny republikański rząd hiszpański, utworzony w Meksyku pod przewodnictwem Jose Giral, przeniósł się już częściowo do Francji i Giral oświadczył oficjalnie, że nadeszła już pora działania i że naród hiszpański zdecydowanie opowiada się za ustrojem republikańskim. Można więc spodziewać się, że ten rok przyniesie ze sobą zlikwidowanie tego pałkowego problemu.

FALA RUCHU WOLNOŚCIOWEGO

Okres powojenny przyniósł ze sobą nie tylko zwycięstwo demokracji, ale także wielką falę ruchu wolnościowego. Indie, które oddawna już dążyły do uzyskania niepodległości, coraz bardziej stanowczo żądają przyznania im pełnego samostanowienia. Również Egipt coraz energiczniej samowładnie. W Brytanii do wycofania swoich wojsk. Niezależnie od tych dwóch krajów wielkie trudności sprawia W. Brytanii problem Palestyny, do której Żydzi roszczą prawa na podstawie historii i tradycji, a Arabowie na podstawie tyśiącletniej okupacji. Sprawa została powierzona do rozpatrzenia specjalnie utworzonej anglo-amerykańskiej komisji, która będzie się starać o pogodzenie sprzecznych interesów Arabów i Żydów.

Na Jawie, bogatej kolonii holenderskiej, powstał po klęsce Japonii potężny ruch wolnościowy. Powstała republika indonezyjska, na czele której stanął dr. Soekarno i dr. Szahrir. Wywiązały się bardzo ostre walki, w których prócz wojsk holenderskich wzięły udział wojska brytyjskie i hinduskie (immo ostre protesty Indii). W Singapurze zwołana została specjalna konferencja, w wyniku której Holandia przypuściła

nie zdecydowała się przyznać Indonezji pewnego rodzaju autonomię.

Niepokoje powstały również na Bliskim Wschodzie w Syrii i Libanie. Konflikt został złagodzony w ten sposób, że Francja przekazała rządom Syrii i Libanu oddziały miejscowe, będące pod dowództwem francuskim. Obecnie W. Brytania i Francja zawarły porozumienie w sprawie wycofania swoich wojsk z tych krajów. Francja przejęła ponownie administrację Indochin, które jednakże nie zgadzają się na powrót imperializmu francuskiego i żądają niepodległości.

TRUDNOŚCI GOSPODARCZE

Po sześciu latach wojny i barbarzyńskiej dewastacji hitlerowskich najeźdźców Europa walczy musi z ogromem trudności ekonomicznych. Wydatną pomoc w tej walce otrzymuje od Stanów Zjednoczonych, Kanady, W. Brytanii i organizacji UNRRA, oraz z niezniszczonych krajów neutralnych Szwecji i Szwajcarii, które przysyłają lekarstwa, żywność i odzież.

Cały szereg krajów rozpoczął już rokowania handlowe, które doprowadziły do zawarcia licznych umów kompensacyjnych. Zawarto również szereg umów finansowych i finansowo-handlowych i wiele krajów uzyskało kredyty lub pożyczki, z których najwydatniejszą była pożyczka Stanów Zjednoczonych dla W. Brytanii.

Ubiegłe półrocze upłynęło pod znakiem spotkań i konferencji, wykazujących coraz większe zrozumienie dla ważności porozumienia i współpracy międzynarodowej. Z najważniejszych wymienić należy przede wszystkim konferencję w San Francisco, która ustaliła Kartę Narodów Zjednoczonych. Na spotkaniu Wielkiej Trójki w Poczdamie rozważano rozwiązanie problemu Niemiec, ustalając podział na strefy okupacyjne, i warunki odszkodowań dla krajów poszkodowanych. W Londynie odbyła się konferencja Rady Ministrów spraw zagranicznych, która nie została wprawdzie uwieczniona powodzeniem, przygotowała jednak grunt dla dalszych prac i następnych spotkań.

Poza tym wspomnieć należy o konferencji

przywódców związków zawodowych w Paryżu, zmierzającej do utworzenia światowej federacji związków zawodowych, rozpatrującej problemy światowe, związane z odbudową gospodarki pokojowej; konferencji dla spraw żywności i aprowizacji w Quebec, dążącej m. in. do postawienia nadwyżek światowych do dyspozycji całego świata, bez starzania niepotrzebnego marnotrawstwa; międzynarodowej konferencji młodzieży w Londynie, która postawiła sobie za zadanie wyeliminowanie faszyzmu, ugruntowanie trwałego pokoju i zjednoczenia demokratycznej młodzieży całego świata; międzynarodowego kongresu kobiet w Paryżu; międzynarodowej konferencji oświatowej i kulturalnej w Paryżu; konferencji Komisji Przygotowawczej Organizacji Narodów Zjednoczonych, która przygotowała materiał dla Generalnego Zgromadzenia O.N.Z. w Londynie; konferencji prez. Trumana, premiera Attlee i premiera Mackensie Kinga w Waszyngtonie w sprawie utworzenia komisji kontroli energii atomowej.

Dalszymi krokami na drodze międzynarodowej współpracy jest projektowanie lub utworzenie sądu międzynarodowego, międzynarodowego kodeksu handlowego i t. d.

Wreszcie ostatnim wydarzeniem ubiegłego półrocza, była konferencja ministrów spraw zagranicznych Wielkiej Trójki w Moskwie, która zdecydowała m. in. o utworzeniu komisji kontroli energii atomowej, komisji dla spraw Dalekiego Wschodu, Rady Kontroli dla Japonii i zwołanie konferencji pokojowej nie później niż do dnia 1-go maja 1946 r.

Ukoronowaniem tych wszystkich prac międzynarod. konferencji będzie generalne zgromadzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych, które odbędzie się w dniu 10 stycznia w Londynie, oraz konferencja pokojowa w Paryżu. Na zebraniach tych powzięte zostaną ostateczne decyzje, zmierzające do tego, aby ugruntować ostateczne zwycięstwo ustroju demokratycznego i zapewnić znikanie wojny ludzkości trwały pokój.

Oświadczenie

Byrnese o konferencji moskiewskiej

WASZYNGTON — W przemówieniu, transmitowanym przez radio, sekretarz stanu Byrnes oświadczył: „Konferencja moskiewska doprowadziła do osiągnięcia lepszego porozumienia. Nie możemy zmniejszać naszych wysiłków. Cierpliwością, dobrą wolą i wyrozumiałością musimy dążyć do zbudowania i utrzymania sprawiedliwego i trwałego pokoju”. Byrnes mówił dalej: „Z propozycji, uczynionych przez nas w sprawie Japonii, jasno wynika, że pragniemy współpracować z naszymi Sprzymierzonymi i mamy nadzieję, że i oni będą z nami współpracować; ale równocześnie nasza umowa broni wydajnie administracji, jaka została utworzona w Japonii

pod kierunkiem naczelnego wodza Sprzymierzonych”. W sprawie bomby atomowej Byrnes oświadczył, że z radością stwierdził, iż rząd radziecki „uważa tak jak my, że broń ta ma tak rewolucyjny charakter, że należy za pośrednictwem komisji Narodów Zjednoczonych ustalić nad nią metody kontroli międzynarodowej”. Jeżeli idzie o traktaty pokojowe, to Byrnes nie uważa rozwiązań za idealne, ale propozycje większych mocarstw podlegają ocenie i publicznej krytyce wszystkich narodów, które brały czynny udział w wojnie.

Przechodząc do sprawy Korei, Byrnes oświadczył: „Naszym dążeniem jest przyspieszyć dzień, kiedy Korea stanie się niezależnym członkiem rodziny Narodów Zjednoczonych”.

Byrnes stwierdził, że problem Iranu był jednym ważnym punktem porządku dziennego, który nie został załatwiony. „Przez chwilę wydawało się, że uzgodnimy utworzenie trójmocarstwowej komisji dla rozwiązania tego problemu, niestety, jednak nie osiągnęliśmy porozumienia. Nie chcę bagatelizować ważności tego problemu, ale nie jestem zwycięscom. Mam nadzieję, że wymiana poglądów doprowadzi do dalszego rozwinięcia tej sprawy i do znalezienia odpowiedniego rozwiązania”.

Sprawozdanie Bevina

LONDYN — Minister spraw zagranicznych Bevin powrócił w poniedziałek do Londynu z Chequers, gdzie omówił z premierem Attlee swój pobyt w Moskwie. Bevin, który spędził przedpołudnie w ministerstwie spraw zagranicznych, złożył szczegółowe sprawozdanie gabinetowi na zebraniu, na którym przewodniczyć będzie premier Attlee.

Sytuacja w Palestynie

JEROZOLIMA. — Władze policyjne są przekonane, że terroryści, którzy popełnili ostatnie zamachy, znajdują się w Jeruzolimie i prowadzą nadal nagłe rewizje i obławy. W Shaare Chesed przeprowadza

no poszukiwania od domu do domu, zatrzymując wszystkich mężczyzn w wieku od lat 16 do 50, których zabrano do obozu dla dalszego zbadania. W Jeruzolimie i Tel-Awivie panuje obecnie spokój.

Przygotowania w Norymberdze

NORYMBERGA. — Wiadomość o odnalezieniu kompletnego tekstu ostatniej woli Hitlera wpłynęła na wzmożenie działalności dziennikarzy w Norymberdze. W nieobecności delegacji amerykańskiej, która odbywa podróż do Palestyny, delegacja radziecka i francuska kontynuują przygotowania do badania oskarżonych i świadków. Ze swej strony oskarżeni przygotowują się do obrony. Ribbentrop stracił w ostatnim tygodniu 2 kg, ale czuje się dobrze. Keitel powraca do zdrowia po przeziębieniu. Jodl leży w łóżku na skutek osłabienia. Kaltenbrunner, który musiał po

wrócić do szpitala, czuje się lepiej. Dziennikarze, po spędzeniu świąt w Londynie, Paryżu i Kopenhadze, zaczynają z powrotem napływać do Norymbergi. W Pałacu Sprawiedliwości malarze wykańczają swoje szkice, podczas gdy służba bezpieczeństwa przygotowuje się do objęcia swoich obowiązków. Obrady rozpoczną się w dniu 2 stycznia o godz. 10-tej rano.

Wyjazd delegacji na konferencję Narodów Zjednoczonych

NEW YORK. — Delegacja amerykańska na konferencję Narodów Zjednoczonych, składająca się ze 100 osób, wyjechała w poniedziałek rano z New Yorku do Londynu na pokładzie „Queen Elisabeth”. Senator Vanderberg oświadczył: „Nadzieje całego świata skierowane są w stronę tego wielkiego przedsięwzięcia. Uczynimy wszystko, aby zostało uwiecznione powodzeniem”.

Członkowie delegacji amerykańskiej podróżują bardzo skromnie po dwie osoby w kabinie dawnego luksusowego statku, którego salony przeważnie zajęte są jeszcze przez koje 600 żołnierzy brytyjskich.

Nowy samolot wywiadowczy

NEW YORK. — Towarzystwo lotnicze „Republika” wykończyło nowy czteromotorowy samolot wywiadowczy fotograficznego pod nazwą „Tęcza”. Samolot ma przeszło 50 m długości i posiada doskonale wyposażone laboratorium fotograficzne. Samolot ten został skonstruowany przez personel techniczny armii amerykańskiej i będzie mógł latać na bardzo znacznej wysokości z szybkością najszybszych myśliwców

Noworoczne przemówienie Dymitrowa

SOFIA. — Zwracając się do narodu bułgarskiego z okazji Nowego Roku, Dymitrow oświadczył: „Nasz naród ma prawo pokładać wielkie nadzieje w nowej armii, którą przyniesie nam trwały pokój. Bułgaria zajmie swoje miejsce w rodzinie narodów, miłujących wolność. Najbliższe zebranie parlamentu położy kres monarchii, która była nieszczęściem dla narodu i proklamuje republikę”. Dymitrow zakończył wezwaniem do pracy nad odbudową Bułgarii.

Rozkaz Marszałka Polski Michała Żymierskiego

(Ciąg dalszy ze strony 1-ej)

wspólne bratnie mogiły — największe pomniki naszej, nowej, ale wiecznej przyjaźni.

I jest to waszym dziełem żołnierze!

To wyście zwyciężyli wroga na Zachodzie i pozyskali przyjaźniół na Wschodzie.

TO WYŚCIE ZBUDOWALI DLA POLSKI NA SWYCH PIERSIACH NOWĄ NIEZNISZCZALNĄ GRANICĘ NA ZACHODZIE, A SERCEM PŁONĄCYM WDZIĘCZNOŚCIĄ I BRATNIM UCZUCIEM, NOWĄ PRZYJACIELSKĄ GRANICĘ NA WSCHODZIE. NIE CHCEMY BOWIEM, BY NAS KTOKOLWIEK UCISKAŁ I DLATEGO NIE CHCEMY NIKOGO ZE SWEJ STRONY UCISKAĆ. CHCEMY POLSKI NARODOWEJ A NIE NARODOWOŚCIOWEJ, CHCEMY POLSKI, JAKO GRANITOWEJ BRYŁY, MONOLITU NIE KRUSZĄCEGO I WIECZNEGO!

Takiej Polski jest nasze demokratyczne wojsko wierną strażą i podporą, gdyż tylko w jedności narodu i w służbie dla niego widzimy spełnienie swej misji. Pogrzebaliśmy raz na zawsze, wojskową politykę sanacyjną. Tworzymy nowy korpus oficerów i nowych generałów z najbardziej zasłużonych żołnierzy, z prawdziwych synów ludu właśnie w tym celu, by szabla polska już nigdy nie zwróciła się, jak w roku 1926 przeciw narodowi polskiemu i godnie strzegła granic i praw naszych w świecie. Obok najwartościowszych starych oficerów, stali na stanowiskach dowódców zasłużeni żołnierze. Nie herby i majątki, lecz zasługa i praca awansowały i będą awansować żołnierzy na oficerów, a oficerów na generałów.

ŻOŁNIERZE! Z uczuciem dumy i dobre spełnionego obowiązku patrzcie możecie na wielki przelom roku 1945, usprawniłyście pokładane w Was przez Naród nadzieje.

JESTEŚCIE NAJWIĘKSZĄ DUMĄ NARODOWEJ POLSKI!

Obecnie znaczna część spośród Was demobilizuje się i przechodzi w szeregi budowniczych nowego, wspaniałego państwa Rzeczypospolitej. Na tym froncie pokażcie, że jesteście godni

swych polskich braci, a rząd i naród otoczą wam bliższą opieką inwalidów wojennych, weteranów bojowych, osadników i repatriantów wojennych.

ŻOŁNIERZE POLSCY NIE OBCYZNIJcie!

Wróćcie do nas bracia z Francji i części Włoch, serdecznie witani przez cały Naród. Wiemy o Waszych cierpieniach, o prześladowaniach przez reakcyjnych dowódców, Polska jednak Was nigdy nie porzuci! Waszymi dowódcami nie są generałowie sanacyjni, lecz władze wojskowe w kraju, uznane przez cały świat. Tylko te rozkazy legalnej władzy polskiej są dla Was obowiązujące!

ŻOŁNIERZE!

W uroczysty dzień Nowego Roku składam wam wraz z całym Narodem serdeczne noworoczne życzenia, wyrażam głębokie przekonanie, że w Nowym Roku 1946 jeszcze bardziej wzmocnią się Wasze szeregi i dyscyplina, podniesiecie poziom wyszkolenia wojskowego i uświadomienia obywatelskiego, staniecie na wysokości tych ogromnie odpowiedzialnych zadań, jakie historia w nowym roku stawia przed nami, by Polskę zrujnowaną uczynić bogatą i rozbudowaną, by dać ludziom pracę, nie tylko wolność, by było po dostatkiem chleba, oraz wszystko co potrzebne jest, by z wolności w pełni można było korzystać.

NIECH ŻYJE KRAJOWA RADA NARODOWA I RZĄD JEDNOŚCI NARODOWEJ!
NIECH ŻYJE NIEPODLEGŁA DEMOKRATYCZNA POLSKA LUDOWA!

Naczelny Dowódca Wojska Polskiego

Minister Obrony Narodowej

MICHAŁ ŻYMIERSKI

Marszałek Polski

Zastępca Naczeln. Dowódcy W. P.

i Min. Obrony Narodowej do spraw

Polityczno-Wychowawczych

MARIAN SPYCHAŁSKI gen. dyw.

Odbudowa Gdańska

zagadnieniem pierwszoplanowym

Wywiad „Dziennika Bałtyckiego” u prez. Kotus-Jankowskiego

W przeddzień Nowego Roku zwróciliśmy się do Gospodarza Miasta Gdańska Prezydenta Kotusa-Jankowskiego z następującymi pytaniami:

— Co sądzi Obywatel Prezydent o osiągnięciach gospodarki miejskiej w 1945 r.?
— Uwzględniając ciężkie warunki, w jakich rozpoczynaliśmy pracę w Gdańsku, stwierdzić musimy, że data ona zadawalające wyniki.

Gdy w dniu 3-cim kwietnia przybyliśmy do Gdańska, miasto znajdowało się w strefie zaciętych walk. Ludność miasta składała się z 140.000 Niemców i paruset Polaków Gdańszczan. Gęstość Polaków wzrosła szybko, wzmacniała się gospodarczo i kulturalnie. Do głodnego, zrujnowanego miasta, niczym do miejsca świętego ciągnęli gorliwi pielgrzymi pracy. 4 tysiące, 15 tysięcy... niecierpliwie obserwowaliśmy ewidencyjne statystyki. We wrześniu osiągnęliśmy liczbę 60 tysięcy i od tego momentu stanowią Polacy zdecydowaną większość. Dziś Gdańsk jest miastem polskim. Mamy tu już ponad 100 tysięcy Polaków i niecałe 30 tysięcy Niemców. Żołnierz polski zdobył Gdańsk, cywil: robotnik, urzędnik, rzemieślnik, technik wysiłkiem rzetelnej pracy dźwigają go z ruin.

Życie gospodarcze nabiera coraz żywszego tempa, forty pracują, ożywił się handel. Mimo skąpych dotacji rządowych, które ogółem stanowiły niecałe 28 milj. zł, własnymi niemal siłami uruchomiliśmy kilka linii tramwajowych, wodociągi, rzemieślniczo uruchomimy gazownię i cegielnię.

Miasto posiada dwie wyższe uczelnie, które kształcą młodzież z całej Polski, posiadamy 28 szkół powszechnych, muzeum, teatr, 10 punktów epidemiczno-sanitarnych, 7 szpitali, 5 ośrodków zdrowia, 4 zakłady opiekuńcze, warsztaty mechaniczne, Straż Pożarną i Straż Miejską. Kościoły w święta wypełniają się wiernymi.

W trosce o zabezpieczenie mienia i życia obywateli, MRN wyłoniła specjalną komisję, która łącznie z przedstawicielami WF, UB i MO oraz przedstawicielami partii i instytucji społecznych przedsięwzięła szereg środków, mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa.

Na odbytym ostatnio posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej uchwalono preliminarz budżetowy, co wobec braku wzorców jest pierwszym osiągnięciem.

— Jakie, zdaniem Obywatela Prezydenta, perspektywy rozwojowe otwierają się przed miastem w 1946 roku?

Sytuacja gospodarcza Gdańska ulegnie niewątpliwie korzystnej zmianie. Według założeń Rządu odbudowa Gdańska, miasta i portu w roku 1946 stanie się zagadnieniem pierwszoplanowym gospodarki państwowej. Od dotacji rządowych zależać będzie głównie rozwój gospodarczy Gdańska.

Szybka odbudowa Gdańska podyktowana jest zresztą nie tylko względami natury

gospodarczej. Przemawiają za tym także względy reprezentacji. Już obecnie Gdańsk jest siedzibą szeregu konsulatów, jak angielskiego, szwedzkiego, francuskiego i chińskiego.

Zmiany personalne w GDO pozwalają sądzić, że instytucja ta w oparciu o zwiększone kredyty nada odbudowie miasta

pożądane tempo.

150-tys. rzesza Polaków, bo do tej cyfry dojdzie niewątpliwie w 46 r. stan liczebny mieszkańców, znajdzie w intensywnie rozwijającym się mieście i porcie pracę oraz zarobek.

Od Nowego Roku — nowe roboty

Z prac Gdańskiej Dyrekcji Odbudowy

Kilka tygodni temu pisaliśmy z zaniepokojeniem o wstrzymaniu robót budowlanych przez Gdańską Dyrekcję Odbudowy. Wstrzymanie robót uderzyło w szereg instytucji, których gmachy znajdowały się w stanie remontu oraz w firmy budowlane, zaangażowane przez GDO do wykonywania robót.

Ten z wielu powodów przykry stan zawieszenia był na szczęście krótkotrwały. Chwilowe trudności finansowe, wywołane

zmniejszonymi w ramach słusznej polityki deflacyjnej naszego rządu kredytami zostały pokonane. Obecnie GDO prowadzi dalej najniezbędniejsze roboty, zabezpieczające oraz większe roboty programowe, a to dzięki kredytom Delegatury Rządu dla Spraw Wybrzeża.

Największe nasilenie robót utrzymuje się, tak jak to było dotychczas, w Gdańsku i Wrzeszczu. Remontuje się Akademię Lekarską (Klinika Dziecięca i Ginekolo-

Zamiast życzeń

* Redaktor Naczelny „Dziennika Bałtyckiego” B. W. Świącicki składa zamiast życzeń noworocznych do dyspozycji PUR-u Zł 1.000.— na pomoc dla dzieci repatriantów z Wilna.

— Komisja Likwidacyjna AK. Podaje się do wiadomości, że Komisja Likwidacyjna A. K. nadal urzęduje w Zarządzie Miejskim w Sopocie, pokój 41.

Naczelnik Wydziału Administracji Publ. (—) Olechnicki

Dania dzieciom

Dn. 29 b. m. bawiła w Gdańsku delegacja duńskiego Czerwonego Krzyża, która przybyła, aby zorientować się w przygotowaniach komitetu dożywiania dzieci w Gdańsku w wieku od 3-ich do 12 lat. Na czele delegacji, złożonej z 5-ciu osób stoją dyrektorowie Duńskiego Czerwonego Krzyża Als Rudolf i Svend Aage Bruun.

W Zarządzie Miejskim odbyła się wspólna konferencja delegatów duńskich i przedstawiłi Zarządu Miejskiego z prezydentem Kotusem-Jankowskim i wiceprezydentem inż. Czernym na czele oraz reprezentantem PCK dyr. dr Sobańskim.

Ustalono wtyczne współpracy, poddawszy szerokiemu omówieniu sprawę transportu środków żywnościowych, ochro-

ny oraz sposobu rozprowadzenia ich pomiędzy dziećmi.

Po konferencji uczestnicy jej dokonali lustracji pomieszczeń, przygotowanych w Szkole we Wrzeszczu przy ul. Pestalozziego, która ma być ośrodkiem centralnym pomocy.

Po zakończeniu obrad Zarząd Miejski skromnym przyjęciem podejmował delegatów duńskich.

W czasie przyjęcia padło z obu stron dużo serdecznych słów, podkreślających współpracę obu narodów.

Akcja pomocy dla dzieci polskich, która rozpocznie się w dn. 15 stycznia b. r. jest opracowana nader starannie, co pozwała sądzić, że da ona naprawdę pożyteczne wyniki.

Niewykryci sprawcy zatopili kuter rybacki

Wybryk godny napiętnowania

W jedną z nocy przedświątecznych w porcie rybackim w Kołobrzegu, miał miejsce godny najwyższego potępienia wybryk nieodpowiedzialnych czynników. Mianowicie niewykryci dotychczas sprawcy zatopili największy i najlepszy z kutrów rybackich, jaki się znajdował w tym porcie.

Widocznie pod wpływem nadmiernie spożytego alkoholu, rozporządzając bronią, gwoli uciechy oddano do kutra serię strzałów z ręcznego karabinu maszynowego. Strzały podziurawiły kadłub kutra, woda przesycała się do środka i kuter po paru godzinach poszedł na dno.

Kuter był nieobsadzony jeszcze przez załogę, bowiem niedawno dopiero został wydobyty z dna morza przez ekipę Morskiego Instytutu Rybackiego. Obecnie znajduje się w Kołobrzegu, gdzie czeka na podnoszenie kutra, co zajmie sporo czasu i pociągnie za sobą poważne wydatki.

Kuter ten, noszący znak rejestracyjny „KOŁ. 27”, po wyremontowaniu miał być oddany do eksploatacji spółdzielni rybackiej i miał być pierwszym kutrem, na jakim rybacy polscy mieli łowić ryby w Kołobrzegu.

Kronika

— Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Odzieżowego. Już wielka liczba oddziałów Związków Zawodowych istnieje w Gdańsku, lecz dotychczas nie zorganizowano jeszcze pracowników przemysłu odzieżowego. Wobec tego, że obecnie uruchomiono już na Wybrzeżu zakłady pracy przemysłu odzieżowego, Okręg Komisja Związków Zawodowych w Gdańsku przystępuje do zorganizowania Związku, w którym mają się zrzeczyć pracownicy tej gałęzi przemysłu.

Do pracowników przemysłu odzieżowego zalicza się pracujących w fabrykach i warsztatach krawców, krawcowe, krojczych, bielniczkarki, szwaczki, hafciarki, czapników, kapeluszników, krawciaczki oraz personel pomocniczy i administracyjny.

Zebrań organizacyjnych Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Odzieżowego odbędzie się w dniu 10-ym stycznia o godz. 11-tej w lokalu Okręg. Komisji Związków Zawodowych w Gdańsku, Al. Marsz. Rokossowskiego 48. Na zebranie to zaprasza się wspomnianych pracowników z Gdańska, Wrzeszcza i Oliwy.

— Zarząd Oddziału Związku Zawodowego Marynarzy, zawiadamia, że w dniu 4 stycznia 1946 odbędzie się Komisja Kwalifikacyjna w Domu Marynarza przy ul. Jana z Kolna Nr 27.

Dla Oficerów, mechaników, szprów, maszynistów i załogi hotelowej od godz. 9 do 12-tej.

Dla załogi pokładowej i maszynowej od godz. 13 do 16-tej.

— Dodatkowa Komisja Rejestracyjna B. K. U. Gdańsk przeprowadza rejestrację od 14 do 18 stycznia 1946 r. z tym, że:

14 stycznia 46 r. — litery od A—H; 15-go stycznia 46 r. — litery od I — L; 16 stycznia 46 r. — litery od M — P; 17 stycznia 1946 r. — litery R — U; 18 stycznia 1946 r. — litery W i Z.

— Co przywozimy i wywozimy Wisła z Gdańska. W ciągu niespełna dwóch miesięcy ruchu towarowego Wisła z Gdańskiem, zdołano już rozwinąć dość ożywiony ruch berliński. Jak wynika ze statystyki administracji portowej do dn. 1 grudnia przybyło do Gdańska 65 barek o ładowności 20.435 ton. Przywoziły one 1.412 ton towarów, na co złożyło się 663 ton wyrobów żelaznych, 337 ton cukru, 200 ton dachówek, 200 ton sody i 82 tony ziemniaków.

Bardziej ożywiony był ruch wywozowy z Gdańska. Wypłynęło w górę Wisły 65 barek, które zabrały 12.048 ton towarów, na co złożyło się 5.530 ton śledzi, 1.089 ton mąki, 1.070 ton kawy, 910 ton grochu, 935 ton konserw, 643 ton traktorów, 535 ton artykułów żywnościowych, 553 ton mydła

146 ton fasoli, 150 ton nasion oleistych 133 ton odzieży, 125 ton karbidu, 90 ton gąbry, 65 ton czekolady i 52 tony oleju.

Ogółem w ciągu dwóch miesięcy przewieziono berlińkami drogą wodną w ruchu z Gdańskiem 13.460 ton towarów.

— Na gwiazdkę dla dzieci. Związek Zawodowy Pracowników Spółdzielczych, Oddział Fabryka Czekolady i Cukierków „Baltic” we Wrzeszczu, zorganizował w listopadzie b. r. imprezę „Andrzejki”, z przeznaczeniem dochodu na rzecz gwiazdki dla dzieci. Poza tym na ten sam cel urządzono zbiórki wśród pracowników fabryki. Z uzyskanego funduszu Okręg Komisja Związków Zawodowych w Gdańsku wypłaciła Przedszkolu we Wrzeszczu, ul. Morska 4, zł. 1.000.—, zaś przedszkolu w Oliwie resztę zł 3.899.—

Z MUZYCZNEGO SOPOTU

Nina Maro — Godfryd Melech — Oskar Ruppel

Świąteczny program koncertowy obfitował w liczne imprezy, których szereg zainaugurował występ trojga artystów z Kalisza. Profesor tamtejszego instytutu muzycznego, Nina Maro (pseud.), sopran, Godfryd Melech fortepian i dyr. Oskar Ruppel, skrzypce, swój objazd koncertowy po Wybrzeżu rozpoczęli od Sopotu, centrum wszelkiego ruchu kulturalnego na całym Przymorzu.

Aczkolwiek do podobnych pionierskich poczynań jesteśmy nastawieni pełną życzliwością, to jednak program Niny Maro budzi pewne zastrzeżenia. Przede wszystkim każdy artysta powinien sobie uzmysłowić współczesność i znaleźć w niej swe miejsce. Żyjemy w epoce przemian, w czasach, w których z chaosu rodzi się nowy ład, nowe widzenie prawdy, nowe ujęcie stosunku jednostki do zbiorowości, nowe określenie zadań polityki i gospodarki. W zmaganiach między państwami rozstrzyga nie tylko siła zbrojna, ale również i siła dążenia w przyszłość, zdolność wydobycia się z chaosu,

umiejętność nadania kształtu życiu... W napięciu woli dźwigają się nasi sąsiedzi... Czy dostateczną siłą duchową własną możemy przeciwstawić naporowi obcej fali cywilizacyjnej?... Tak pisze B. Suchodolski w dziele swoim pt. „Polityka kulturalna w Polsce współczesnej”.

Nasz słynny wirtuoz Stanisław Szpinalski postawił tezę: „Wszystko, co polskie w twórczości i odzwierciedla muzyce, musi mieć pierwszeństwo”, gdyż „najbardziej nowoczesną potęgą narodu jest ta, która rodzi się z żywej i prężnej, zespolonej wewnętrznie, powszechnej kultury”, a „powszechna kultura jest stylem życia wielkich mas”.

Artystyczny wypad na Wybrzeże nakłada pewne społeczne obowiązki, wśród nich na pierwszy plan wybija się obowiązek krzewienia żywego polskiego słowa i polskiej muzyki. Tego było brak w programie p. Niny Maro. Artyście polskiemu nie wolno dzisiaj ze swojego koncertowego, pionierskiego programu na Przymorzu wykluczać polskich autorów i zastępować ich obcą muzyką i obcym słowem. Artystka winna zorientować się, że polskie Wybrzeże posiada inne wymagania, niż przedwojenna scena teatru Beritza w Paryżu, do którego

— Zakończył się w Trzewie kurs bibliotekarski, zorganizowany przez Kuratorium Szkolne Okręg Gdańskiego.

Pomimo trudności komunikacyjnych, w kursie wzięło udział 29 kandydatów z całego wojew. gdańskiego. Kierownikiem kursu był okręgowy wizytator O. S. gdańskiego ob. Kazimierz Jasuławiec, zaś prelegentami Fr. Sedlaczek — wizytator bibliotekarski O. S. warsz., Eugenia Malinowska — z Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, dr Kazimierz Tymecki — dyr. Biblioteki w Gdyni i inni.

Kurs stał na wysokim poziomie i pozwała żywić nadzieję, że kursисти po powrocie do swoich placówek nabyte wiadomości wyzyskają całkowicie dla rozwoju bibliotekarstwa.

zespołu należała. Z przedstawionego nam repertuaru, stylowo wypadł Mozart. Wdzięk i szlachetna ekspresja kantylena i subtelne frazowanie były znamiennymi wysokej indywidualności artystki. Charpentier i Verdi już nie dali tej pełni zadowolenia. Być może, że zbyt chłodna sala zmroziła głos solistki. Polski repertuar pieśniowy na pewno wniesłby atmosferę ciepła i bliźszego kontaktu estrady z widownią.

Prof. Godfryd Melech w pierwszej części koncertu odegrał szereg utworów Chopina, a w drugiej zaprodukował wyłącznie dzieła Skrjabin, którego był uczniem. W Skrjabinie rozwinął koncertant polifonalną technikę i uwypuklił oryginalny, żywołowy charakter tej muzyki. Brzmieniu nadał wyrazisty ton i dobrze rozplanował dynamikę i frazowanie w miniaturach. Współdziałał także w produkcjach reszty artystów, wnikliwie im akompaniując.

Dyr. Oskar Ruppel, uczeń Yssay'a, w trudnym repertuarze skrzypcowym (Pagani-ni—Szymanowski—Debussy) wybrał „Pieśń o tonie, solidną rytmikę i niepowtarzalność frazy. Posiada wielką siłę i koncertową brawurę, co przystaje na wyborze estradowca.

Kilka uwag o chorobach wenerycznych

Choroby weneryczne, również płciowymi zwane, gnębią już ludzką od najwcześniejszego jej zarania. Świadczy o tym wzmianki i opisy chorób, jakie znaleziono w księgach chińskich, papyrusach egipskich, później w dziełach Hippokratesa w I wieku przed Chrystusem, jak również w pracach Celsusa i Galena w I wieku po Chrystusie.

Do rozpowszechnienia się chorób wenerycznych w Europie przyczyniły się, jak uczy historia medycyny, dwa wielkie wydarzenia XV wieku: odkrycie Ameryki przez Kolumba i wyprawa Karola VIII do Neapolu.

Od tego czasu spotykamy choroby weneryczne pod różnymi nazwami kolejno już we wszystkich państwach europejskich, nie wyłączając i Polski.

Do końca XIX wieku nie znano sposobu powstawania tych chorób, dopiero wielkopomne odkrycia uczynione w latach 1879, 1889 i 1905 zdarły zasłonę tajemnicy i pozwoliły nam, po długich wiekach błędzenia w domysłach, już nie tylko leczyć objawy chorobowe, ale również, co jest ważniejsze, zwalczać bezpośrednio przyczyny chorób, którym są drobnoustroje (mikroby, lub bakterie).

Przesady średniowiecza ustąpiły pola prawdzie, opartej wyłącznie na niezbitych dogmatach wiedzy lekarskiej.

W ostatnich 40 latach byliśmy świadkami całego szeregu odkryć i wynalazków, które udoskonaliły nie tylko metody wczesnego rozpoznania chorób wenerycznych, ale wpłynęły również decydująco na ich leczenie.

Zdobyczo nauki tej miary, jak odkrycie drobnoustrojów, wynalezienie serologicznej próby krwi Wassermanna, później salwarsanu, a w ostatnich latach odkrycie własności leczniczych penicyliny, doprowadziły do tego, że dzisiaj wiemy ponad wszelką wątpliwość, że choroby weneryczne są uleczalne, o ile się je wcześniej, systematycznie i wystarczająco leczy. W wypadkach jednak, kiedy chorzy z braku uświadomienia, czy z lekkomyślności, unikają lekarzy i, albo sami próbują się „leczyć”, korzystając z naiwnych rad siadank, albo zupełnie się nie leczą, w tych wypadkach niestety powstają z reguły komplikacje, a często nawet nie dające się już nigdy wyleczyć następstwa.

Do rozpowszechniania się chorób wenerycznych przyczyniają się wszelkie przejawy rozluźnienia obyczajów, prostytucja jawna i potajemna, oraz każda wędrowka wielkich grup ludności.

Jak w średniowieczu wielkie wyprawy, tak również ostatnia wojna z ustawicznymi przemarszami wojsk wszelkich narodowości, oraz częstymi przymusowymi, czy dobrowolnymi zmianami miejsca pobytu wielu milionów ludzi, doprowadziła do niespotykanej dotąd w historii epidemii chorób wenerycznych w Europie.

My lekarze mamy dzisiaj przed sobą dwa również wielkie zadania. 1) opanować epidemię przez przebadanie wszystkich o chorobie wenerycznej podejrzanych i wyleczenie chorych, oraz 2) uświadomić resztę społeczeństwa, co to są choroby weneryczne i jak można się przed nimi uchronić.

Na terenie Gdyni zaczęliśmy akcję przeciweneryczną natychmiast po wypędzeniu Niemców; pierwszą zorganizowaną w tym celu placówką lekarską był Ośrodek Zdrowia przy ul. Starowiejskiej 50 z uruchomio-

weneryczną, w której w czasie ośmiu miesięcy nieprzerwanej pracy udzieliłmy wiele tysięcy porad lekarskich i wyleczyliśmy tysiące chorych.

Obecnie prowadzimy akcję przeciweneryczną już w kilku poradniach, a władze państwowe i samorządowe nie szczędzą trudów, ani funduszy, aby doprowadzić do zamierzonego celu, jakim jest opanowanie epidemii.

W ramach akcji uświadamiającej organizujemy w najbliższych tygodniach cykl odczytów popularnych dla szerokiej warstwy społeczeństwa, gdzie dwa odczyty poświęcone będą zagadnieniom: 1) jak powstają choroby weneryczne i 2) jaki jest przebieg i jakie skutki chorób wenerycznych.

Afiszę i zawiadomienia w prasie miejscowej poinformują o terminach odczytów.

Dr med. Marian Krzyżanowski

Z działalności

Uniwersytetu Powszechnego TUR

W dniu 28 ub. m. odbyło się dalsze kolejne zebranie organizacyjne Rady Pedagogicznej Uniwersytetu Powszechnego TUR w Gdyni pod przewodnictwem dyr. TUR'u Bodzińskiego.

Zebranie zajął ob. Mickiewicz referatem, obrazującym program i realizację gdańskiej placówki UPTUR. Po referacie wywiązała się dyskusja, w wyniku której uzgodniono dokładnie sposób, terminy, program wykładów UPTUR w Gdyni, który już z dniem 10 stycznia 1946 rozpoczyna swój rok „akademicki”. Jak wiadomo, nauka w UPTUR jest bezpłatna, a dotychczasowa ilość już zapisanych słuchaczy wskazuje na to, że UPTUR na Wybrzeżu cieszy się będzie dużym zainteresowaniem i liczną frekwencją. Ustalono ilość wykładów na 2 godz. dziennie, 4 razy w tygodniu, a to: wtorki, środy, czwartki i piątki. Zapal i rzetelna chęć dalszych studiów widoczna u zapisujących się — jest gwarancją dla wykładowców, iż trud ich spotka się z należytym i jak najwdzięczniejszym przyjęciem przez grono słuchaczy. W dyskusji podkreślono słusznie niezmierną wagę popularności i atrakcyjności, jaką posiada powinien każdy wykład, bo tego rodzaju podejście pedagogiczne do słuchaczy jest w instytucjach naukowych w rodzaju UPTUR

najpewniejszą i najniezbędniejszą podstawą powodzenia.

Rzecz jasna, że wymaga to ze strony wykładowców specjalnej umiętności i całkowitego oddania się swojemu zadaniu, ale ciało profesorskie UPTUR, złożone z doświadczonych pedagogów, ludzi którzy z całym zapalem i poświęceniem podjęli się tej pracy, doceniając należycie jej wagę — pozwala przypuszczać, że wykłady UPTUR cieszyć się będą powodzeniem nie tylko wśród słuchaczy.

A więc młodzi i starzy samoucy, ludzie którym wojna, zły los, lub dotychczasowe warunki nie pozwoliły kształcić się dalej, wy którzy przerwaliście swe studia — idźcie do UPTUR (Gdynia, ul. 10-go Lutego, lokal PPS) i zapiszcie się w poczet słuchaczy. Wykłady rozpoczynają się 10-tego stycznia, a liczba słuchaczy z dnia na dzień rośnie.

Wszelkie informacje, odnośnie czasu, trwania studiów, programu, rozkładu zajęć — na miejscu. S. F.

Zapisujcie się do Ligi Morskiej

Reperluar Kin

GDYNIA

„WARSZAWA” — „Było ich dziesięć” i „Polska Kronika Filmowa Nr 36”

„WOLNOŚĆ” — „Miasto chłopców” nadp. „Wieś i Miasto”

„FALA” — Grabówek — „Paryżanka” nadp. „Morze” i „Polska Kronika Filmowa

„PROMIEN” — Chylonia — „Berlin” i „Polska Kronika Filmowa” Nr 33

GDAŃSK

„ŚWIATOWID” — „Światarka i pastuch” komedia produkcji sowieckiej.

SOPOT

„BAŁTYK” — „Czy Lucyna to dziewczyna” i „Polska Kronika Filmowa Nr 36”

OLIWA

„POLONIA” — „Lenin w październiku” i „Polska Kronika Filmowa Nr 32”

WEJHEROWO

„ŚWI” — „Z kresu drogi” i „Polska Kronika Filmowa Nr 35”

PUCK

„MEWA” — „Antoni Iwanowicz gniewa się” i „Polska Kronika Filmowa Nr 20”

SŁUPSK

„POLONIA” — „Tęcza” film produkcji sowieckiej.

Program Rozgłośni Gdańskiej

NA WTOREK 1-go STYCZNIA 1946 r.

na fall 1339 m.

8.00 — 8.30 Transmisja z Warszawy. 8.30 — 11.57 Przerwa. 11.57 — 14.57 Transmisja z Warszawy. 14.57 — 15.00 Program audycji gdańskiej. 15.00 — 15.05 Artykuł aktualny — J. Stańczak. 15.05 — 15.10 Przemówienie noworoczne sekretarza G. K. Z. Z. w Gdańsku 15.10 — 15.15 Muzyka z płyt 15.15 — 15.30 Audycja Kaszubska w opr. Kullasa i Bianga. 15.30 — 15.40 „Z Nowym Rokiem” — audycja dla młodzieży. 15.40 — 15.45 Płyty. 15.45 — 15.55 „Nowy Rok na polskim Wybrzeżu” — pogadanka prof. Kilarskiego. 15.55 — 16.00 Płyty. 16.00 — 16.10 Anno Domini 1946 — ut. ekologiczne — Janusza Rydzewskiego. 16.10 — 16.25 Koncert muzyki fortepianowej. 16.25 — 16.40 „Świąteczna herbata z p. Luli” — skecz Halny Hoheadlinge. 16.40 — 16.57 Koncert reklamowy. 16.57 — 17.00 Płyty. 17.00 — 22.30 Transmisja z Warszawy. Zakonczenie audycji. 11.00

Z teatru

TEATR MIEJSKI „KOMEDIA” W GDYNI

Wtorek dnia 1 stycznia 1946 r.

SUBLOKATORKA o godz. 13-14

Agencja Broker Centrala w Katowicach

składa swym P. T. Klientom Wybrzeża Polskiego

Zyczenia Noworoczne

Przy tej okazji zawiadamiamy o otwarciu z dniem 1 stycznia 1946 r. Oddziału Agencji Broker w Gdyni, przy ul. Kilińskiego Nr 10 6 róg Świętojańskiej

AGENCJA BROKER załatwia wszelkie transakcje, wchodzące w zakres maklerstwa, jak: kupno i sprzedaż art. technicznych, chemiczn., mineral., budowl., oraz pośredniczy przy kupnie i sprzedaży nieruchomości, ruchomości itp.

Swoim stałym i Szanownym Klientom oraz przyszłym Odbiorcom

Najserdeczniejsze Życzenia

pomyślnego i szczęśliwego Nowego 1946 Roku

przesyła

Walerian Woznicki Pracownia STEPLI kauczuk. Gdańsk-Wrzeszcz ul. Brzezowa 10 (z Dworcowej)

Maść P-ra Hebdy od świerzby

znana ze swej jakości i skuteczności zupełnie nie brudzi ciała i bielizny

ŻABAĆ

w Aptekach i Drogeriach T-wo „HEBDA”, WARSZAWA

Państwowe Zakłady Samochodowe Nr 6

zasiłają z okazji Nowego Roku

Najlepsze Życzenia

dla wszystkich sympatyków i przyjaciół, dziękując za okazaną życzliwość i pomoc

Dyrekcja

FILM POLSKI

Okręgowy Zarząd Kin na woj. Gdańskie przesyła

NOWOROCZNE ŻYCZENIA

wszystkim miłośnikom i bywalcom kinoteatrów Wybrzeża

PAŃSTWOWE ZAKŁADY SAMOCHODOWE NR 6

w Gdyni, Gdańska Szosa, tel. 27-359,

poszukują natychmiast księgowych, rachmistrzów, magazynierów oraz szereg wykwalifikowanych sił biurowych. Zgłoszenia wraz z życiorysami i od pisami świadectw należy kierować do Wydziału Personaln

Życzenia Noworoczne

swoim Odbiorcom składa:

Generalny Przedstawiciel Fabryki Chemiczno-Farmaceutycznej

Dr. A. Wander S.A. Kraków

K. Szczerski

SOPOT, ul. Sobieskiego 7 I p. (Czyżewskiego)

Najserdeczniejsze Życzenia Noworoczne

składa swoim Klientom

SALON MÓD KLARA RYBICKA

GDYNIA, 3-go Maja 21

poleca najnowsze modele na sezon bieżący z własnych i powierzonych materiałów.

POŁOŻNA Rynek-Smiałowska przyjmuje w Wrzeszczu, Grunwaldzkie 220 III piętro.

PRZYSTĄPIE do średniego przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego. Oferty pod „Uczniwa współpraca”.

POSZUKUJE sklepu w centrum Gdyni. Zwrócić koszt remontu. Zgłoszenia do Administracji „Dziennika Bałtyckiego” pod „Pilne”.

Pierwszy Bufet w Miejskie Hali Targowej m. Gdyni składa wszystkim miłym Klientom

NAJSERDECZNIJSZE Życzenia Noworoczne „MAŁY BUFET” tel. 22018

Życzenia Noworoczne

śle swoim Klientom

LUCJAN MINDAK

Skład Rzeźniczy Gdynia ul. Morska 101.

GILZOWA MASZYNE w każdym stanie kupie. Oliwa, Drożyny 7. Olszewski. 1977a

ZAMENIĆ 3-pokojowe mieszkanie w Sopocie, dobry punkt, piękne położenie — na takie same lub większe mieszkanie w centrum Gdyni. Warunki do omówienia. Zgłoszenia: Administracja „Dziennika Bałtyckiego” 3067.

KONIE hurtowo sprzedawany loco Sopot — tel. 519-61.

BOP Kierownictwo Robot w Gdyni, ul. Czarnańskiego 10 pokój 42 ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie remontu centralnego ogrzewania, wodociągów i kanalizacji w koszarach Szkoły Relektorów Soczewickiej Floty Bałtyckiej na Obłoku.

Wymagane wadium 3.000 (3 tys.) zł. należy wpłacić w kasie Kierownictwa Robot. Podkłady kwaterne do nabycia w Kierownictwie Robot w Gdyni 50 złotych.

Kierownictwo Robot zastrzega sobie prawo użyczenia przetargu bez podania przyczyn, wyboru oferenta bez względu na wysokość oferowanej kwoty. Termin otwarcia ofert 7.1.46 godz. 10 rano.

INŻYNIER budowlany poszukuje kierowniczego stanowiska z mieszkaniem. Oferty pod „Wybrzeże”, „Dziennik Bałtycki”.

Czy jesteście członkami Spółdzielni Wydawniczej „CZYTELNIK”?